

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

18. aprīlī

Pienākusi Lieldienu laika trešā svētdiena un beidzot iestāties pavasaris. Pamazām jauns dabas siltums un gaisma ienāk mūsos arvien dziļāk. Un, es ceru, mēs atkal kļūstam jūtīgāki, vairāk neesam tik nocietinājušies, ierāvušies sevī kā ziemas aukstumā. Lai gan šobrīd ir tik daudz faktoru, kas liek palikt šajā iekšējā nocietināšanās stāvoklī, tomēr pavasaris un arī Lieldienu laiks grib padarīt mūs atkal dzīvākus. Dabas norises un pats Radītājs caurstrāvo visu mūsu esību dziļāk, nekā mēs to nereti apzināmies. No otras puses raugoties, šis, tā sauktās pandēmijas laiks mūs vēl arvien tur savu ierobežojumu varā, kuru dēļ ne tikai fiziski, bet arī - no šiem ārējiem ierobežojumiem izrietot - arī dvēseliski, cilvēki norobežojas viens no otra. Šī norobežošanās un nocietināšanās izpaužas, piemēram, tā, ka mēs atkal arvien biežāk jūtam, ka cilvēkos ir vēlme ar iznīcinošu, bieži - neadekvātu kritiku vērsties pret viedokļiem, kas nesaskan ar viņu pašu pārstāvētajām domām. Nesen izlasīju tādu mūsu laika patiesību, ka šobrīd pie tēmām, par kurām cilvēki iepriekš izvairījās savā starpā runāt, lai nenonāktu viens ar otru konfliktā (naudu, reliģiju, politiskām partijām un tamlīdzīgi), tagad nākusi klāt arī tēma par vakcinācijām pret vīrusu. Arī es par to nebūt negribu runāt. Bet tā visa kontekstā man šķiet, ka arvien vairāk arī gaisā virmo jautājumi par to, cik esam brīvi. Šoreiz tas gan vairāk ir nevis ārējā nozīmē, saistībā ar kādām varas instancēm, kuru rokās ir praktiski varas instrumenti, bet drīzāk, domājot par iekšēju brīvību, iekšēju inteliģenci, kas ir, piemēram, spēja ar iekšēju mieru uz klausīt otru cilvēku. Un tas nenozīmē automātiski piekrist, bet vienkārši spēt ieklausīties.

Jā, kas ar mani un tevi notiek, kad dzirdi vai redzi to, kas tev nepatīk? Dabiskā reakcija ir satraukums kaut kādā formā. Modernā psiholoģija un

medicīna to visvienkāršākajā formā sauc par “pretošanās vai bēgšanas reakciju” (angļu valodā tas populāri tiek saukts “*fight or flight response*”). To pieredzam arī mēs katrs ļoti bieži – vai nu pretojamies un vienā vai otrā veidā cīnāmies un gribam kaut ko labot un mainīt nepatīkamajā, vai arī kādā formā izvairāmies no problēmām, varbūt iekšēji aizveramies, varbūt kaut ko negribam redzēt un dzirdēt, negribam par kaut ko domāt.

Bet no Evaņģēlija skan jautājums: “*Kādēļ esat satraukti?*” (Lk. 24: 37). Patiešām, šķiet, mums itin bieži jāpavaicā arī sev: “kādēļ esmu satraukts?” Par ko esam satraukti, stresā? Iespējams, ka esmu satraukts par to, par ko nemaz nevajadzētu traumēt savu dzīvi ar spriedzi. Tas nav nekas jauns, ka spriedze un stress baiļu formā cilvēkus iegrožo, nereti rada pakļāvību, nereti tajās cilvēks zaudē spēju skaidri domāt.

Esmu diezgan daudz vērojis un pieredzējis, kā cilvēki reaģē uz visdažādākajām - gan pozitīvām, gan negatīvām pieredzēm. Mācītāja darbā tas ir neizbēgami. Un protams, arī pati dzīve arvien vairāk liek priekšā dažādas satikšanās, no kurām mēs ikviens arvien vairāk mācāmies par cilvēkiem un cilvēku dabu. Un tā rezultātā tu arī mācies, kā reaģēt, kā tikt galā ar dzīves izaicinājumiem. Nevis no teorijām, bet tieši no prakses. Cik gan neveikli un bezpalīdzīgi var būt dažādi padomdevēji, kuriem ir diploms, bet vienkārši trūkst pieredzes...

Arī Lieldienu laika pieredze vēstī par izaicinājumiem un mūsu reakcijām uz tiem. Jaunajā Derībā interesanti ir lasīt, kā Kristus mācekļi reaģē uz paša Kristus pausto par ciešanām un nāvi, un uz pašu ciešanu un nāves realitāti, kā arī, kā tie reaģē uz ziņām par augšāmcelšanos. Nekādā gadījumā nevēloties paust, kas būtu pareizākā attieksme un reakcija uz šiem jautājumiem, es vienkārši gribētu, lai mēs ieskatāmies sevī un pavaicājam: ko es par to jūtu, kā es to uztveru? Nevis, ko esmu lasījis vai dzirdējis, bet, ko *pats* jūtu un domāju – es, tāds, kāds esmu? Laikam piekritīšu viedoklim, ka no atbildes uz šo jautājumu daudz var spriest gan

par mūsu dvēseli, gan par attieksmēm pret sevi, līdzcilvēkiem, attiecībām.

Un, visbeidzot, lai arī pavasaris runā par kādu jaunu sākumu, Lieldienas runā gan par jaunas esības sākumu, gan par papildījumu. Arī par mūsu katra esības papildījumu, kas veidojas un notiek jau šeit, šajā dzīvē. Katrs papildījums ir tikai jauns sākums. Tātad, kāds būs tavs un mans iekšējais pavasaris TAGAD?